Jákov[1] levele

3: 1 Szeretett testvéreim, nem kell közületek mindenkinek gyakorlott
tanítónak[2] lennie, mert tudjátok[3], hogy az ítéletetek nagyobb[4] lesz. 2 Mert
mindannyian sok szóval[5] vétkezünk. Ha valaki nem vétkezik szóban[6], az
megkülönböztetett[7] ember, képes megfékezni az egész testét is. 3 Nézzétek, a
lovakat kantárral irányítjuk[8], hogy az akaratunk szerint vezessük őket. 4 És a
hajók is, bár nagyok, és a szél[9] erejével járnak - mégis[10] egy kis kormánnyal
irányítják, amely a küldött[11] hatalma[12] alatt van.

---

[1] Jakab a közismert fordításokban, mi az eredeti héber kézirat szerinti nevet használjuk.

[2] Héber „בעל-למד” szó szerinti jelentése: „a tanítás mestere.”

[3] Többes szám felszólító módban.

[4] Vagy „rendkívül nagy.”

[5] Vagy „sokféleképpen” – valószínűleg itt kettős értelmű kifejezésként használva.

[6] Vagy „bármiben” – valószínűleg itt is kettős értelmű kifejezésként.

[7] Héberül "kódes", jelentése szó szerint "elkülönített", "elválasztott", Isten számára megkülönböztetett értelemben. A 3Móz 10:10 szerint az Isten számára elkülönített ellentéte a közönséges: „Hogy különbséget tehessetek a (szent) kódes és közönséges között, a tiszta és tisztátalan között.”. *A „szent” latin eredetű szót közönségessé tették terek, utcanevek, gyógyszertárak, stb. névválasztásokban, amik nyilván nem Isten számára elkülönített helyek. Sőt a "kódes" szó a "minden tisztátalanságtól mentes"-t is jelenti, így a szent szót használni pl. emberek csontjaira sem biblikus. A szent latin eredetű szó nem is a görög kéziratok szerinti szó, mert a görög szó a "hagiosz".* Mi az eredeti jelentéshez szeretnénk visszatérni, így a jelentést magyarul visszaadó szót választottuk fordításunkban, de használható lenne a "kódes" szó is.

[8] Vagy “vezetjük”.

[9] Vagy: „erős széllel hajóznak.”

[10] Szó szerint: „bár így van.”

[11] A kormányosnak utasításait általában a kapitánytól vagy más tiszttől kellett megkapnia – gyakran egy közvetítőn (küldöttön) keresztül (a kormányos rendszerint a hajó hátsó részében, a kapitánytól távol volt elhelyezve).

[12] Szó szerint: „a kezében” - ez egy gyakori héber kifejezés. Itt valószínűleg arra utal, hogy az üzenetvivő nyelvének (beszédének) hatalma/tekintélye vezeti a hajót, mert az irányításra vonatkozó utasításokat a kormányoshoz juttatja el (ld. a következő lábjegyzetet).

5 Így a nyelv is egy kis tag, és nagy szavakat[13] hoz elő. Nézzétek, egy kis tűz nagy erdőt gyújt fel! 6 És a nyelv is olyan, mint egy örök tűz, tele van gonoszságokkal; így van a nyelv a tagjaink között, és az egész testet bűnbe viszi, és felgyújt bennünket az életutunkon[14], mintha a Hinnom[15] völgyből gyújtották volna meg.

---

[13] Vagy: „nagy dolgokat tesz."
[14] Vagy: „magatartásunkban" vagy „viselkedésünkben." A héber igei gyök: הלך (*hálákh*) - ez a Tanakh (Ószövetség) szövegében gyakran képletesen van használva, és jelentheti azt, hogyan él vagy viselkedik valaki, valamint azt is, milyen hozzáállást tanúsít.
Példák:
– 1Királyok 9:4 (Jáhweh előtt járni = megtartani Jáhweh parancsait, rendelkezéseit),
– 2Mózes 16:4 és 5Mózes 8:6 (járni Jáhweh útjain = élni Jáhweh akarata szerint),
– 5Mózes 4:3; 6:14; 8:19 (más istenek után járni = követni, szolgálni, keresni őket),
– 5Mózes 13:5(4) (Jáhweh után járni = őt követni, parancsait megtartani, szavára hallgatni),
– 1Mózes 5:22–24; 6:9 (Jáhwéhvel járni = vele szoros kapcsolatban élni, feddhetetlenül),
– Mikeás 6:8 (Istennel alázatosan járni = alázatosnak lenni),
– Dániel 4:34(37) (a büszkék járása = gőgösnek lenni, fennhéjázni), stb.
[15] A „Gei-Hinnom" héber szót a görög fordítás *Gehenna*-ként adja vissza, amit sokszor tévesen „pokol"-ként fordítanak. Valójában ez egy valódi völgy Jeruzsálem mellett, amelyet a jövőbeli büntetés helyeként említenek. Lásd pl. Máté 25:41-ben a HebrewGospels.com fordítása szerint: *„akkor ezt mondja majd azoknak, akik a bal oldalán vannak…"* … „menjetek a Hinnom völgy tüzébe, amely a Szátán és hírnökei számára lett elkészítve … És ezek a tűzbe mennek, de az igazságosak az örök világosságba." További részletek a „Hinnom völgy" bibliai jelentéséről: lásd pl. Jeremiás 7:30–33, Ézsaiás 30:33, 66:24 stb.

7 Mert minden állat természete, és a madarak, és a kígyók[16], amelyek a száraz
földön vagy a tengerben vannak, olyanok, mint az ember természete.[17] 8 De
nincs[18] ember, aki a nyelvet meg tudja fékezni, mert gonosz és tele van a halál
mérgével. 9 A nyelvvel dicsérjük JHVH-ét az Atyát, és vele átkozzuk[19] azt az
embert, aki[20] Isten[21] képére hasonlít. 10 Egy szájból jön ki a dicséret és az átok;
de ennek nem így kellene lennie, szeretett testvéreim. 11 Mert van-e olyan
forrás, amelyben sós és édes vizek is vannak? 12 Vagy tud-e egy datolyafa[22]
olajat[23] adni, vagy a szőlőtő - fügét? Így[24] egy forrás sem tud sós és édes
vizeket adni.

---

[16] Vagy: „hüllők.”

[17] Valószínűleg arra utal, hogy az állatok természete (azaz túlnyomó többsége) lehetővé teszi, hogy tanítva és idomítva legyenek - hasonlóan az emberi taníthatósághoz. A görög fordítás ezt parafrazeálja: minden állat idomítható az ember által.

[18] A héber nyelv gyakran használja a „nem”/„egy sem”/„minden” formákat, amikor a többségről beszél - lásd a fenti kapcsolódó lábjegyzetet.

[19] Vagy: „lenézve megszóljuk” vagy „semmibe vesszük.”

[20] Vagy: „akik Isten képmására lettek alkotva.”

[21] Héberül itt az “Elohím” szó áll.

[22] Vagy: „datolyapálma.” A héber kéziratban az eredeti „datolya” szó ki van húzva és helyette „füge” szerepel - ugyanabban vagy hasonló kézírásban.

[23] A legtöbb mag kevés olajat tartalmaz, ami nehezen kinyerhető. Az olívaolaj azonban könnyen sajtolható, mivel az olajbogyó húsa önmagában is nagy mennyiségű olajat tartalmaz. A Tanakh (Ószövetség) az olajfákat héberül ’éts sémen’-nek (עֵץ שֶׁמֶן) nevezi - „olajfák”, ugyanazzal a szóval, amit itt is használ az olajra. Nyilvánvaló, hogy itt Jákov olívaolajra utal. A görög fordítás az „olaj” szót „olíva” szóval helyettesítette, hogy elkerülje a félreértést.

[24] Vagy “Éppen így”.

13 Aki bölcs és értelmes közületek, mutassa meg nekem jó életútját[25]
bölcsességgel. 14 De ha féltékenység és gyűlölet van a **szívetekben**, ne
dicsekedjetek és ne hazudjatok az igazság ellen. 15 Mert ez nem olyan
bölcsesség, amely fentről jön; hanem a földről jön, az embertől, és a
szátánoktól[26]. 16 Mert akiben féltékenység és gyűlölet van, abban sok gonosz
dolog[27] is van.

17 De a fentről való bölcsesség először is tiszta[28]; azután békés[29], és nyugalmas,
képes kibékíteni[30], és gyors a hallásban, telve van irgalommal; és végül jót
eredményez[31] és nem személyválogató[32] vagy hízelgő[33].18 De az igazság
gyümölcsei békességben[34] vettetnek azoknak, akik békességet teremtenek[35].

---

[25] Vagy: „magatartását” vagy „viselkedését.” A héber igei gyök: הלך (*hálákh*) – ez a Tanakh (Ószövetség) szövegében gyakran képletesen van használva, és jelentheti azt, hogyan él vagy viselkedik valaki, valamint azt is, milyen hozzáállást tanúsít.
Példák:
– 1Királyok 9:4 (Jáhweh előtt járni = megtartani Jáhweh parancsait, rendelkezéseit),
– 2Mózes 16:4 és 5Mózes 8:6 (járni Jáhweh útjain = élni Jáhweh akarata szerint),
– 5Mózes 4:3; 6:14; 8:19 (más istenek után járni = követni, szolgálni, keresni őket),
– 5Mózes 13:5(4) (Jáhweh után járni = őt követni, parancsait megtartani, szavára hallgatni),
– 1Mózes 5:22–24; 6:9 (Jáhwéhvel járni = vele szoros kapcsolatban élni, feddhetetlenül),
– Mikeás 6:8 (Istennel alázatosan járni = alázatosnak lenni),
– Dániel 4:34(37) (a büszkék járása = gőgösnek lenni, fennhéjázni), stb.

[26] A héber "שטן" szó ejtsd 'szátán' szó szerint azt jelenti, hogy "ellenség". Ha határozott névelővel szerepel, akkor általában címként használják, és 'Ha-Szátán' (közismerten 'A Sátán') formában írják át; azonban a 'szátán' (közismerten 'sátán') (rendszerint névelő nélkül vagy többes számban) 'ellenség', 'ellenfél' (pl. 1Sám 29:4; 2Sám 19:23(22); 1Kir 5:18(5:4), 11:14; Máté 16:23, stb.) vagy 'démon' szinonimájaként használatos (pl. Máté 8:31; Márk 3:23; Jelenések 18:2, stb.).

[27] Vagy: „szó” - utalva a nyelv (beszéd) témájára.

[28] Vagy: „ártatlan” vagy „feddhetetlen.”

[29] Héberül ’shalom’, ami sokkal több mint béke, jelentései nyugalom, biztonság, jólét, egészség, elégedettség, teljes harmónia, siker és vigasztalás. A „shalom” köszöntésként is használatos volt.

[30] Vagy: „békességet hozni.”

[31] Vagy „jóra vezet.”

[32] Szó szerint: „felemelni az arcát” – azaz különleges tisztelettel vagy kivételezéssel bánni valakivel. Lásd például: 3Móz 19:15; 5Móz 10:17; Péld 18:5.

[33] Vagy: „képmutató.”

[34] Héberül ’shalom’, ami sokkal több mint béke, jelentései nyugalom, biztonság, jólét, egészség, elégedettség, teljes harmónia és vigasztalás. A „shalom” köszöntésként is használatos volt.

[35] Vagy „cselekszenek.”